

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2020/1 BSF 118 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om lovhjemmel til, at landdistrikts- og økommuner kan drive bosætningshuse

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 12. januar 2021 af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Anne Valentina Berthelsen (SF),
Jacob Mark (SF) og Halime Oguz (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om lovhjemmel til, at landdistrikts- og økommuner kan drive bosætningshuse

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at sikre lovhjemmel, så kommuner og økommuner har mulighed for at udleje bosætningshuse på de mindre og små øer til markedsleje og i en tidsbegrænset periode til dem, der gerne vil afprøve ølivet.

Bemærkninger til forslaget

Formål

Samlet set bor der færre i landdistrikts- og økommunerne end tidligere. Det har betydning for sammenhængskraften i Danmark. For at modvirke affolkning på småøerne og økommunerne og understøtte attraktive og levende lokalsamfund er det derfor vigtigt at tiltrække nye beboere. Beslutningsforslaget har til formål at sikre eksplicit lovhjemmel, så landdistrikts- og økommuner har mulighed for at udleje bosætningshuse på markedsvilkår og i en tidsbegrænset periode, så potentielle tilflyttere har mulighed for at afprøve ølivet.

Baggrund

Ærø Kommune har en bosætningsstrategi, hvor kommunen bl.a. aktivt understøtter øget bosætning. Kommunen har oplyst til Social- og Indenrigsministeriet, at man siden 2012 har haft et bosætningshus, som blev etableret som led i en byfornyelse, hvor der blev opkøbt en nedslidt ejendom, som blev renoveret (Social- og Indenrigsministeriets udtalelse af 8. december 2020 »Vedrørende Ærø Kommunes bosætningshuse«, sagsnr. 2019-3795). Her kan potentielle tilflyttere leje det renoverede hus til markedsleje for en tidsbegrænset periode på 3-4 måneder. Så kan de opleve, at ølivet giver mulighed for at leve det gode liv med nærhed, tryghed og natur, have mulighed for at pendle til og fra arbejde og have et aktivt fritids-, forenings- og kulturliv. Ærø Kommune har også oplyst til Social- og Indenrigsministeriet, at bosætningshuset tjener sit formål i forhold til at tiltrække tilflyttere til Ærø, jf. ovennævnte udtalelse fra Social- og Indenrigsministeriet. Ærø Kommune oplyser desuden, at i perioden fra januar 2014 til januar 2020 har 19 personer/familier boet i huset. Efter udløbet af lejeperioden har fem personer/familier købt hus på Ærø, og otte personer/familier er flyttet til et andet lejemål på Ærø. De resterende seks personer/familier er enten fraflyttet eller boede på det tidspunkt i bosætningshuset. I 2018 besluttede kommunalbestyrelsen at arbejde videre med etablering af to nye bosætningshuse i Marstal og Søby.

Nu har Social- og Indenrigsministeriet vurderet, at Ærø Kommunes arbejde med bosætningshuse ikke er lovligt og skal stoppes. Begrundelsen er, at kommunen ikke har eksplicit lovhjemmel til udlejning af en ejendom til potentielle tilflyttere i byfornyelsesloven (Lovbekendtgørelse nr. 144 af 21. februar 2020 om byfornyelse og udvikling af byer) eller i kraft af kommunalfuldmagtsreglerne, jf. ovennævnte udtalelse fra Social- og Indenrigsministeriet.

Det synes Socialistisk Folkeparti er rigtig ærgerligt. Landdistrikts- og økommunerne gør et stort stykke arbejde for at skabe de bedste muligheder for sine beboere og samtidig tiltrække nye for hermed at modvirke nedgangen i befolkningstallet. Det arbejde bidrager til at skabe levende lokalsamfund og gøre landdistrikterne og de danske øer til attraktive steder at bo, uanset om man er ung, enlig, et par, en familie, studerende, har arbejde eller er pensioneret.

Adgang til en attraktiv og tidssvarende boligmasse har betydning for, om det er interessant at flytte til en ø. I foråret 2019 gøres eksempelvis opmærksom på, at Samsø mangler lejeboliger (»Øen mangler lejeboliger«, samsoposten.dk, den 9. april 2019). Regeringen nævner desuden i sin regional- og landdistriktspolitiske redegørelse fra 2020, at særlig økommunerne, Lolland-Falster og Nordvestjylland er præget af et stort antal ubeboede boliger. Det påvirker attraktiviteten af et lokalområde i forhold til bosætning. Af samme årsag er det vigtigt, at man har mulighed for at leje en attraktiv og tidssvarende bolig for at afprøve ølivet, så der er bedre tid til at finde en egnet og mere permanent bolig.

En ordning med mulighed for kommunal udlejning af bosætningshuse på øer

Den konkrete lovhjemmel til kommunal udlejning af bosætningshuse på mindre og små øer kunne eksempelvis sikres i byfornyelsesloven eller lejeloven. Det er ikke afgørende for forslagsstillerne, at

hjemlen etableres i byfornyelsesloven eller lejeloven, hvis anden lovgivning er mere relevant. Det vigtige er, at regeringen drøfter det konkret med de partier, som støtter beslutningsforslaget.

Hvis markedet selv kunne regulere udbud og efterspørgsel efter egnede boliger, var der ikke behov for kommunal hjælp. Sådan er det desværre ikke, så ifølge Socialistisk Folkeparti giver det mening at give kommunerne en specifik mulighed for at udleje bosætningshuse. Udlejning skal ske på markedsvilkår, uden at kommunerne skal tjene mere, end at økonomien for bosætningshuset skal kunne løbe rundt, og det skal for den enkelte kommune ikke blive så stor en del af de kommunale opgaver, at det får karakter af boligudlejningsvirksomhed.

Det er målet, at potentielle tilflyttere skal få en smag af ølivet ved at bo en tidsbegrænset periode på en ø. Det er her relevant, at perioden er lang nok til, at det ikke blot føles som at være på ferie, men perioden skal heller ikke være så lang, at det får karakter af at være en permanent lejebolig. Beslutningsforslaget har ikke betydning for de eksisterende regler og puljer for byfornyelse og kommunernes mulighed for køb af bygninger og boliger med henblik på nedrivning eller istandsættelse. Med beslutningsforslaget skal der etableres en eksplicit mulighed, men ikke en pligt til, at kommunerne kan fortsætte, hvad de allerede troede var muligt. Der ses derfor ikke at være økonomiske konsekvenser ved forslaget.

Skriftlig fremsættelse

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om lovhjemmel til, at landdistrikts- og økommuner kan drive bosætningshuse.

(Beslutningsforslag nr. B 118)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.